U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobců: **a) E. S.,** a **b) nezl. D. S.,** oba zastoupeni JUDr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem se sídlem Šafaříkova 666, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 3. 2011, čj. OAM-57/ZA-06-K02-2009, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. 4. 2012, čj. 28 Az 13/2011 - 68,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobci **nemají právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému advokátovi žalobců JUDr. Ing. Jiřímu Špeldovi **se nepřiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

1. Rozhodnutím ze dne 21. 3. 2011, čj. OAM-57/ZA-06-K02-2009, žalovaný neudělil žalobcům mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II.

2. Žalobci napadli rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové, který ji rozsudkem ze dne 20. 4. 2012, čj. 28 Az 13/2011 - 68, zamítl.

3. Krajský soud doplnil dokazování o aktuální informace o zemi původu žalobců a ověřil, že odůvodnění napadeného rozhodnutí odpovídá skutečnostem shromážděným ve spisu. Argumenty žalovaného krajský soud shledal přesvědčivými a plně se s nimi ztotožnil.

4. Podle krajského soudu bylo zřejmé, že žalobkyně opustila Moldavsko z ekonomických důvodů. Zprávy o zemi původu nepodporují namítanou diskriminaci rusky

hovořící menšiny v Moldavsku ani tvrzenou politickou činnost bratra žalobkyně a s tím související problémy se státními orgány. Podle zpráv o zemi původu se žalobkyní popisované události (prezidentské volby a protestní akce) odehrály ve zcela jiném časovém období, než jak žalobkyně tvrdila. Krajský soud poukázal rovněž na nesrovnalosti ve výpovědích žalobkyně v průběhu několika pohovorů.

5. Odůvodnění žalovaného k neudělení humanitárního azylu krajský soud považoval za dostatečné s ohledem na tvrzení žalobkyně a kontext posuzované věci. Žalobkyně označila svůj zdravotní stav i zdravotní stav nezletilého žalobce b) za v zásadě dobrý, ostatní tvrzené důvody [obavy z nezařazení žalobce b) do systému sociálního zabezpečení a z nemožnosti žalobkyně a) najít si zaměstnání] byly vyloučeny zprávami o zemi původu.

6. Krajský soud uzavřel, že návratem žalobců do Moldavska nedojde k porušení smluv o lidských právech. Zprávy o zemi původu podporují závěr žalovaného, že nezletilý žalobce b) získal státní občanství Moldavska po své matce, přestože se narodil v České republice. K oběma žalobcům bude v případě návratu přistupováno jako k občanům Moldavska a dostane se jim shodné sociální a zdravotní péče jako ostatním občanům tohoto státu. Skutečnost, že sociální a zdravotní péče nebude zřejmě dosahovat standardu, na který byli žalobci zvyklí v České republice, není pro posouzení dané věci rozhodná.

III.

7. Žalobci (stěžovatelé) brojili proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

8. Stěžovatelé namítli, že vycestováním stěžovatele b) do země původu by došlo k porušení mezinárodních závazků České republiky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Konkrétně odkázali na čl. 27 Úmluvy o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.), podle něhož má každé dítě právo na životní úroveň nezbytnou pro jeho tělesný, duševní, duchovní, mravní a sociální rozvoj, čl. 22 odst. 1 této úmluvy, podle něhož smluvní státy zabezpečí, aby dítě žádající o přiznání postavení uprchlíka obdrželo potřebnou ochranu a humanitární pomoc, a čl. 9 téže úmluvy, z něhož vyplývá povinnost státu zajistit, aby dítě nemohlo být odděleno od svých rodičů proti jejich vůli.

9. Stěžovatelé odkázali také na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.; právo na respektování rodinného a soukromého života) a zdůraznili, že závazky vyplývající ze smluv o ochraně lidských práv mají přednost před zákonem.

10. Povinnost státních orgánů zvažovat zásahy do práv dítěte a věnovat jim zvýšenou pozornost vyplývá také z Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), konkrétně z čl. 10 odst. 2 Listiny (právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života) a z čl. 32 odst. 1 a 5 Listiny (ochrana rodičovství, rodiny, dětí a mladistvých; rodiče, kteří pečují o děti, mají právo na pomoc státu).

11. Dále stěžovatelé vyjádřili obavy z diskriminace a odnětí přístupu k základním sociálním právům. Sociální situace, do které by se po návratu do Moldavska dostali, by byla lidsky nedůstojná.

12. Podle čl. 9 odst. 2 písm. b) a f) kvalifikační směrnice (směrnice Rady 2004/83/ES o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany) mohou být za pronásledování považována právní, správní, policejní nebo soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační nebo jsou prováděna diskriminačním způsobem, a také jednání namířená proti dětem. Stěžovatelé tvrdili, že je pravděpodobné, že s nimi bude zacházeno diskriminačním způsobem při přiznání dávek sociální podpory. Stěžovatelka a) vyjádřila obavu, že jí skutečně hrozí odnětí syna v případě, že by nebyla schopna se o něj postarat.

13. Stěžovatelé odkázali také na čl. 4 odst. 3 písm. c) kvalifikační směrnice, podle něhož je správní orgán povinen zohlednit konkrétní postavení a osobní situaci žadatele. Žalovaný však řádně neprozkoumal možné zásahy do sociálních práv stěžovatelů.

14. Výše uvedené skutečnosti jsou podle stěžovatelů natolik závažné, že k nim žalovaný měl přihlédnout i při posouzení možnosti udělit humanitární azyl.

15. Dále stěžovatelé namítli, že žalovaný neshromáždil dostatečné podklady pro zjištění skutečného stavu věci a své rozhodnutí dostatečně neodůvodnil. Žalovaný nepostupoval důsledně ani při získávání informací o zemi původu. Výrok o neudělení doplňkové ochrany proto stěžovatelé považovali za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Žalovaný se téměř nezabýval možným porušením principu *non-refoulement*. Z uvedených důvodu se stěžovatelé domnívali, že krajský soud posoudil nesprávně zákonnost rozhodnutí žalovaného.

IV.

16. Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný odkázal na správní spis a napadené rozhodnutí, které krajský soud potvrdil. Zdůraznil, že rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany nemá za následek odloučení stěžovatele b) od matky [stěžovatelky a)]. Vycestováním stěžovatelů do Moldavska nedojde k porušení mezinárodních závazků České republiky.

V.

17. Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu nepřijatelnosti a demonstrativním výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval např. v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS (všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), na jehož odůvodnění na tomto místě pro stručnost odkazuje.

18. Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatelů ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jejich hmotněprávního postavení. Soud neshledal ani tvrzenou nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura zdejšího soudu poskytuje na námitky stěžovatelů dostatečnou odpověď.

19. Nejvyšší správní soud se podrobně vyjádřil k podmínkám, které je třeba splnit pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu (viz např. rozsudky ze dne 28. 11. 2008, čj. 5 Azs 46/2008 - 71, či ze dne 28. 5. 2009, čj. 5 Azs 36/2008 - 119). Ve vztahu k těmto podmínkám soud zdůrazňuje, že ne každé diskriminační opatření znamená pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Nejvyšší správní soud se již věnoval dostatečně otázce, kdy souhrn diskriminačních opatření, z nichž každé samo o sobě nedosahuje intenzity pronásledování, může v závislosti na konkrétních okolnostech dosáhnout úrovně pronásledování na tzv. kumulativním základě [viz čl. 9 odst. 1 písm. b) kvalifikační směrnice a rozsudky ze dne 5. 10. 2006, čj. 2 Azs 66/2006 - 61, č. 1066/2007 Sb. NSS, ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb. NSS, ze dne 3. 6. 2010, čj. 6 Azs 1/2010 - 188, či ze dne 14. 6. 2012, čj. 6 Azs 4/2012 - 67]. S ohledem na obsah spisu a s ním spojená skutková zjištění Nejvyšší správní soud neshledal při posouzení těchto podmínek (včetně namítaného porušení principu *non-refoulement*) žalovaným ani krajským soudem zásadní pochybení, která by mohla mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů.

20. Zdejší soud se již vyjádřil také k výjimečným okolnostem, za nichž by bylo možné shledat, že již pouhé vycestování cizince z území by mohlo porušit jeho právo na ochranu rodinného života, a porušit tak § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (viz např. rozsudky ze dne 28. 11. 2008, čj. 5 Azs 46/2008 - 71, či ze dne 8. 6. 2011, čj. 2 Azs 8/2011 - 55). Článek 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu osob, které nejsou jeho státními příslušníky, ohledně země jejich společného pobytu a umožnit jim přenést si jejich rodinný život na území daného státu. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva vyplývá, že podmínky pro použití tzv. extrateritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné (viz např. rozsudek ze dne 6. 2. 2001, *Bensaid proti Spojenému království*, stížnost č. 44599/98, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, čj. 9 Azs 7/2011 - 67). Tyto výjimečné okolnosti nebyly v případě stěžovatelů dány.

21. Úmluva o právech dítěte, na niž stěžovatelé odkázali, nezakládá právo dítěte na životní úroveň v zemi, kterou si jeho zákonní zástupci vyberou. Úmluvu nelze vyložit ani tak, že by bez dalšího znemožňovala vycestování dítěte do země původu s nižší úrovní zdravotní péče nebo sociálního zabezpečení (srov. rozsudek ze dne 26. 7. 2007, čj. 2 Azs 30/2007 - 69). Je třeba také zdůraznit, že rozhodnutí žalovaného ani rozsudek krajského soudu neukládají stěžovatelce povinnost odloučit se od svého syna. Z těchto důvodů nedošlo ani k porušení stěžovatelkou namítaných ustanovení Listiny.

22. K námitce nesprávného posouzení podmínek pro udělení humanitárního azylu Nejvyšší správní soud připomíná, že na udělení azylu podle § 14 zákona o azylu není právní nárok a posouzení důvodů tvrzených žadatelem o mezinárodní ochranu je otázkou správního uvážení žalovaného. Správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem (blíže viz např. rozsudky ze dne 22. 1. 2004, čj. 5 Azs 47/2003 - 48, ze dne 11. 3. 2004, čj. 2 Azs 8/2004 - 55, či ze dne 19. 5. 2004, čj. 5 Azs 60/2004 - 52). Nejvyšší správní soud neshledal, že by v posuzované věci krajský soud vybočil z výše vytyčených

mezí soudního přezkumu způsobem, který by mohl mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů.

23. Zdejší soud se zabýval také požadavky, které musí splňovat informace o zemi původu, aby mohly být použity jako důkaz v řízení o mezinárodní ochraně (viz např. rozsudky ze dne 31. 7. 2008, čj. 5 Azs 55/2008 - 71, či ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008 - 81). Žalovaný i krajský soud vycházeli z dostatečného množství objektivních a aktuálních informací.

24. Nejvyšší správní soud neshledal důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání, proto ji odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

25. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelé nebyli v řízení o kasační stížnosti úspěšní, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

26. Stěžovatelům byl usnesením krajského soudu ze dne 29. 12. 2011, čj. 28 Az 13/2011 - 44, ustanoven zástupcem advokát. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud však zástupci stěžovatelů odměnu nepřiznal, protože ze spisu vyplývá, že v řízení o kasační stížnosti neučinil žádný úkon právní služby, za který by mu náležela odměna podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 31. srpna 2012

JUDr. Jan Passer
předseda senátu